

naše společnost

our society

09/ **Demolice vesnic
v kontextu
dobového
diskurzu: Kralupy
u Chomutova**
JANA VITÍKOVÁ

27/ **Postoje dětí
a mládeže
k neoprávněným
vstupům do
prostoru dráhy**
IRENA KUČEROVÁ
PAVLÍNA SKLÁDANÁ
ZUZANA STRNADOVÁ

43/ **Webové archivy
a sociální vědy:
příležitosti,
problémy a řešení**
MATOUŠ PILNÁČEK
PAULÍNA TABERY
MARTIN VÁVRA

Sociologický ústav
Akademie věd ČR

ČSDA

Časopis Naše společnost je odborným periodikem Centra pro výzkum veřejného mínění vydávaným od roku 2003 Sociologickým ústavem AV ČR, v. v. i., od roku 2017 ve spolupráci s Českým sociálněvědním datovým archivem. Počínaje rokem 2007 je časopis recenzovaný.

R E D A K C E

Martin Ďurďovič, šéfredaktor, Martin Vávra, redaktor

R E D A K Č N Í R A D A

Ilona Bažantová (PrF UK, Praha), Adéla Gjuríčová (ÚSD AV ČR, Praha), František Kalvas (FF ZČU, Plzeň), Jindřich Krejčí (SOÚ AV ČR a FSV UK, Praha), Jiří Šubrt (FF UK, Praha), Tomáš Trampota (FSV UK, Praha), Jiří Vinopal (SOÚ AV ČR a FF UK, Praha), Milan Zeman (SÚ SAV, Bratislava), Lukáš Novotný (FF UJEP)

Z A M Ě Ř E N Í Č A S O P I S U

Stati vycházejí primárně z výzkumů veřejného mínění a jeho výsledků, a to s důrazem na širší mezioborové souvislosti a aktuálnost témat. Časopis přijímá rovněž náměty, které se opírají o paradigmaty nabízená sociologií, demografií, politologií, ekonomikou, mediálními studii, soudobými dějinami a jinými příbuznými disciplínami, včetně metodologie sociálního výzkumu. Vydávání rubrik Metodologie sociálního výzkumu a Data a datové zdroje je podpořeno z projektu MŠMT Český sociálněvědní datový archiv (kód LM2015060).

Časopis vychází dvakrát ročně v nákladu 400 výtisků.

Naše společnost online: <http://www.cvvm.soc.cas.cz>

K O R E S P O N D E N C I Z A S Í L E J T E N A A D R E S U :

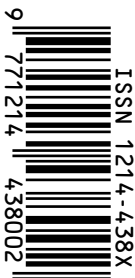
CVVM, SOÚ AV ČR, v. v. i., Jiřská 1, 110 00 Praha 1 nebo na e-mail redakce.ns@soc.cas.cz

U K Á Z K A C I T O V Á N Í Č L Á N K Ů Z T O H O T O Č Í S L A :

Příjmení, Jméno. 2019. „Název článku.“ *Naše společnost* 17 (1): pp-pp, <http://dx.doi.org/10.13060/1214438X.2019.1.17.xxx>.

Praha 2019

ISSN 1214-438X (Print), ISSN 2336-1646 (Online)

naše společnost
our society

editorial

Vážené čtenářky, vážení čtenáři,

rád bych ve vší stručnosti představil obsah tohoto čísla.

Díky úvodní odborné stati od Jany Vitíkové se v Naší společnosti po čase (viz článek týkající se Jaderné elektrárny Dukovany v druhém čísle z roku 2017) setkáváme s tématem, které souvisí s oblastí energetiky. I když souvislost z názvu stati není patrná, je sociologicky nesmírně zajímavá a dalekosáhlá. Demolice obcí v minulosti provázely rozšiřování těžby hnědého uhlí v ČR, jehož spalování v naší zemi od 60. let minulého století bylo a stále ještě je hlavním způsobem výroby elektřiny (a druhotně někdy také tepla). Spalování uhlí bylo politicky přijato jako cesta k zajištění elektřiny pro technologická zařízení všeho druhu, jejichž užívání dnes pokládáme za samozřejmost. Negativní environmentální a sociální důsledky této cesty jsou až příliš dobře známy. Historicky orientovaná stať Jany Vitíkové přispívá k porozumění oné kapitoly našich národních dějin, během níž obce i města padla za oběť procesu industrializace, a ukazuje, jak přitom tehdejší komunistický režim využíval televizi a tisku k manipulaci názorů obyvatelstva.

Druhá stať od autorek Ireny Kučerové, Pavlíny Skládané a Zuzany Strnadové spadá do oblasti dopravní sociologie. Ta je možná neprávem chápána jako relativně dosti specializované odvětví sociologie, přestože doprava je tak výrazným fenoménem života v soudobých společnostech. Autorky se věnují problému neoprávněných vstupů do prostoru dráhy vlaků neboli tzv. železničnímu trespassingu. Výzkum, který realizovaly, se zaměřil na cílovou skupinu starších dětí a mládeže. Přináší poznatky, jež jsou cenné pro vytváření vzdělávacích postupů k zamezení nežádoucích vstupů do dráhy.

Třetí stať k metodologii sociálního výzkumu otevírá téma, které je nejen v české sociologii relativně mladé. Spolu s tím, jak si společnosti během posledních tří desetiletí zvykly na soužití s internetem, se objevuje a sílí potřeba zachovat pestrost bezbřehého a pomíjivého obsahu webových stránek pro budoucí výzkum. Takovýmto virtuálním záznamem o vyvíjejících se společnostech a způsobech komunikace se stávají pozvolna vznikající webové archivy. Autorský tým Matouše Pilnáčka, Paulíny Tabery a Martina Vávry uvádí čtenáře do tohoto zatím málo probádaného výzkumného rozhraní. Jejich stať se z perspektivy sociálních věd zabývá dvěma okruhy problémů: jednak obtížemi, které vyvstávají v souvislosti s vytvářením webových archivů a mají vliv na možnosti interpretace archivovaných dat, jednak technickými, právními a etickými omezeními v přístupu k datům.

Děkují všem, kdo se podíleli na přípravě tohoto čísla, a přeji zajímavou četbu.

Martin Ďurďovič,
šéfredaktor

obsah

ODBORNÉ STATI

09/ **Demolice vesnic v kontextu dobového diskurzu: Kralupy u Chomutova**
JANA VITÍKOVÁ

27/ **Postoje dětí a mládeže k neoprávněným vstupům do prostoru dráhy**
IRENA KUČEROVÁ, PAVLÍNA SKLÁDANÁ, ZUZANA STRNADOVÁ

ODBORNÉ STATI K METODOLOGII SOCIÁLNÍHO VÝZKUMU

43/ **Webové archivy a sociální vědy: příležitosti, problémy a řešení**
MATOUŠ PILNÁČEK, PAULÍNA TABERY, MARTIN VÁVRA

RECENZE

59/ **Recenze knihy: Jiří Šubrt (uspořádal Karel Černý). 2018. *Historicko-sociologické reflexe*. Praha: Nakladatelství Karolinum, 240 s.**
ROBERT LEBEDA

DATA A DATOVÉ ZDROJE

63/ **Databáze Survey of Health, Ageing and Retirement in Europe**
DANIEL FRANTÁL

67/ **European Quality of Life Survey – průzkum kvality života v evropských zemích**
ŠTĚPÁNKA WEIKERTOVÁ

